

Preambul: Claudius Aeliani este un autor clasic bilingv în latină-greacă, denumit meliglossos (cel dulce la vorbă), născut la Praeneste (astăzi Palestrina) în Latium, peninsula italică cca. 175 e.n. – decedat cca. 235 e.n.

A scris lucrări din care s-au păstrat cel puțin două: <De natura animalium> în 17 cărți și Varia Historia în 14 cărți, pentru care încercăm fragmentar sumare traduceri din engleză și franceză (indicând sursele)...

Alte lucrări s-au păstrat fragmentar: <Asupra providenței> și <Despre manifestările divine>...

Preferăm să prezentăm în continuare variantele comparate, franceză – greacă – română pentru facilitarea eventualelor corecturi ale traducerii în română.

Text franceză: Claudius Aeliani scrie în istorisiri diverse/Varia Historia 1.20.: < **De Denys pillant les temples des dieux.**

DENYS pillait les richesses de tous les temples de Syracuse, il dépouilla la statue de Jupiter de ses habits et de ses ornements, qui pouvaient être estimés quatre-vingt-cinq talents d'or, et comme les ouvriers paraissaient craindre d'y toucher, il porta le premier la main sur la statue. Il traita de même celle d'Apollon : la chevelure du dieu était d'or; Denys ordonna qu'on lui rasât la tête. Ayant ensuite fait voile vers Trézène (

[30](#)

), il enleva toutes les richesses consacrées à Apollon et à Leucothée, entre autres une table d'argent qui était auprès du dieu, ordonnant de lui verser

le coup du bon génie

, qui terminait le repas (

[31](#)

)..> (preluat din traducerea franceză după limba greacă cu note de M. Dacier, Paris, Imprimeria lui Auguste Delalain, 1827, de pe site-ul:

remacle.org/bloodwolf/historiens/elian

...).

Text greacă: < **Περὶ Διονυσίου συλήσαντος τὰ τῶν θεῶν.** Διονύσιος ἔξ ἀπάντων τῶν ἐν Συρακούσαις ἱερῶν ἐσύλησε τὰ χρήματα. Τοῦ δὲ ἀγάλματος τοῦ Διὸς περιεῖλε τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸν κόσμον, ὃς ἦν, φασί, χρυσίου πέντε καὶ ὀγδοήκοντα ταλάντων. Ὀκνούντων δὲ τῶν δημιουργῶν ἄψασθαι, ὁδὲ πρῶτος ἐκρούσε τὸ ἄγαλμα. Καὶ τὸ ἄγαλμα δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος περιεσύλησεν, ἔχον καὶ αὐτὸ χρυσοῦς βοστρύχους, κελεύσας ἀποκεῖραι τινα αὐτό. Πλεύσας δὲ εἰς Τυρρηνοῦς, τὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ τῆς Λευκοθέας ἅπαντα ἐσύλησε χρήματα, τὴν παρακειμένην ἀργυρᾶν τῷ Ἀπόλλωνι τράπεζαν κελεύσας ἀφελεῖν, Ἀγαθοῦ Δαίμονος τῷ θεῷ διδόντας πρόποσιν.> (de pe site-ul: remacle.org/bloodwolf/historiens/elien...).

Text română: <**Despre Dionisiu care a jefuit templele zeilor.** Dionisiu a jefuit bogățiile tuturor templelor Syracusei. A despuiat statuia lui Jupiter de hainele și de ornamentele sale, care ar putea fi estimate la 85 de talanți de aur și cum lucrătorii păreau a se teme să o atingă, a ridicat primul mâna asupra statuii. A procedat identic cu aceea a lui Appolon: părul zeului era de aur, Dionisiu a poruncit să i se radă capul. Apoi, îndreptând vechele către Trezena [Tyrinous în greacă], a ridicat toate ofrandele valoroase consacrate lui Apollon și Leucoteei, între altele o masă de argint aflată alături de zeu, care ordona să i se toarne "paharul spiritului bun [inspirației/bunei dispoziții], prin care se încheie servirea mesei>.

Comentarii adiacente din notele franceze: (30) M. Gray propune cu destulă credibilitate de a se citi TurrhnŮouw în loc de TroizhnŮouw, Tyrrhéniens în loc de Trézéniens. Cicéron părea de asemenea să creadă (*de Nat. deor*, III, 34) că Dionisiu a jefuit templele Greciei; dar totul conduce să crede, că era o eroare. J. V. L.

(31) Era un obicei observat la Greci, de a bea la sfârșitul mesei, atât timp cât erau încă la găzduiam masa [înainte de a fi strânsă] un pahar de vin în onoarea lui Bacchus, ca tată al viței. Acest pahar era numit ἁγαθοῦ δαίμονος, adică al bunului spirit sau a divinității binefăcătoare. Simțim cu ușurință că Dionisiu făcea aluzie la acest obicei, zicând în glumă că golea paharul bunului spirit [bunei dispoziții], găzduind [patronând] masa. Altfel spus: zeul a servit masa, masa este inutilă și nu rămâne decât să fie strânsă.

Comentarii adiacente daco-române: Evenimentele se petreceau în Sicilia (Magna Grecia). Am păstrat forma greacă a numelui (Dionisiu), fiind vorba de un tiran dintr-o anumită cetate (al cărei nume nu îl cunoaștem). Despre comentariul Dlui. Gray cu privire la lectura Trezenei, nu exprimăm nicio opinie [dar ar fi confirmată de textul grec].

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE

Miercuri, 05 Mai 2021 10:04 -

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE și Gheorghița N. Dobre din surse scrise și internet